У пошані до піонерів — лицем до молоді!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. 07303 434-0237 434-0807 УНСоюзу: 435-8740 — Тел. з Ню Йорку: — BArcly 7-4125 УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVIII. Ч. 193. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 19-го ЖОВТНЯ 1971 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK TUESDAY, OCTOBER 19, 1971 No. 193. VOL. LXXVIII.

ВЛАДИКА МСТИСЛАВ ОДНОДУШНО ОБРАНИЙ НА МИТРОПОЛИТА УПЦ В ЗСА, А ВЛАДИКА МАРКО НА ЙОГО ЗАСТУПНИКА; О. ФЕДІР БАГАН ОБРАНИЙ НА ЄПИСКОПА, А О. ПРОТ. АРТЕМІЙ СЕЛЕПИНА НА ГОЛОВУ КОНСИСТОРІЇ. СЬОМИЙ СОБОР УПЦ В ЗСА СХВАЛИВ ЗАХОДИ ДЛЯ ІЄРАРХІЧНОГО ЗАВЕРШЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ ВСІХ ЮРИСДИКЦІЙ

Філядельфія (М. Д.). — Сьомий Собор Української Православної Церкви в З'єдинених Стейтах Америки, що відбувся тут в катедральному храмі св. Володимира в днях від 14-го до 17-го жовтня, однодушно та при великому підйомі обрав дотеперішнього Архиєпископа і, від смерти Митрополита Іоана Теодоровича, виконуючого обов'язки Митрополита Владику Мстислава Скрипника на Митрополита цієї Церкви. Рівночасно обрано Владику Марка Гундяка на заступника Митрополита, а о. протопресвітера Артемія Селепину на голову Консисторії. Потім Собор найменував о. Федора Багана з Ютики на нового Єпископа УПЦ в ЗСА. Єпископ . номінат належить до вже третьої народженої в Америці української ґенерації. Між рядом важливих резолюцій схвалено негайні заходи для ієрархічного завершення Української Православної Церкви всіх юрисдикцій у вільному світі, створенням їх спільного Собору Єпископів. Дальшим кроком у змаганні до цієї великої мети буде схвалений вже спільний Собор Єпископів Української Православної Церкви в ЗСА і Південній Америці та Української Автокефальної Православної Церкви в Европі і Австралії. Вибір Митрополита відбувся індивідуально в той спосіб, що кожний делеґат підходив до престолу і складав виборчу карточку із написом його кандидата. Вибір був однодушний. Собор одержав окреме письмове привітання від Президента Ніксона, а Президент УНР в екзилі Микола Лівицький вітав Собор особисто. Окремим письмом, що його відчитав репрезентант відсутнього тепер в Америці екзарха Грецької Православної Церкви Ієкова-са, сердечно привітав Собор Вселенський Патріярх Атенаґорас Перший. Наспіли численні інші привітання. Докладне звідомлення з цього великого Собору буде надруковане в одному з чергових видань „Свободи".

Митрополит УПЦ в ЗСА ВПреосв. Владика Мстислав

Парафія св. Володимира й Ольги в Чикаґо починає будову власної церкви

Чикаґо (М.Д.). — Українська католицька парафія св. Володимира й Ольги в Чикаґо починає будову монументальної власної церкви коштом 1,100, 000 долярів. Створення парафії проголосив перед трьома роками Верховний Архиєпископ Кардинал Йосиф Сліпий в порозумінні з ієрархією Української Католицької Церкви. Парафія начисляє 1 000 родин із зареєстрованими 3 500 парафіянами, в тому багато молоді. На протязі першого року будівельної акції придбано на будову пів мільйона долярів, з чого закуплено велику площу (16 парцель) вартости 300,000 долярів, яку поблагословлено в жовтні минулого року. В неділю 17-го жовтня . 1971 р. відбулося вже урочисте копання землі під будову церкви при участі 2,500 учасників. Сама церемонія викопання першої лопати землі відбулася після торжественної Святої Літургії, яку служили отці душпастирі, митрополичий радник і перший парох о. Павло Джулинський, о. радник Любослав Кусий, кол. душпастир парафії, а тепер гість з Канади, о. Маріян Бутринський, що проводить тепер церковно-релігійним життям й очолює Будівельний Комітет і під керівництвом якого проходить будівельна акція та проходитиме будова Божого Храму. Дияконував о. Іван Кропець — новий душпастир парафії, що недавно приїхав з Риму. Проповідував о. Л. Кусий. Після св. Літургії від Парафіяльної Ради виголосив промову головний радний д-р Олександер Фаріон. Церемонію копання землі започаткував митрополичий радник о. П. Джулинський золотою лопатою з іншими отцями. В копанні землі приймали участь члени Парафіяльної Ради, проводи всіх церковно-релігійних організацій, представники громадських організацій, представник міського уряду Чикаґа та місцевого дистрикту.

По полудні відбулась обідгостина в домівці СУМА з участю понад 500 осіб(більшу кількість заля не вміщала). Головним промовцем на гостині був о. Маріян Бутринський, а крім нього промовляв архітект будови церкви інж. Я. Корсунський та фінансовий референт парафії М. Трощук, який поінформував, що при нагоді цього парафіяльного свята зібрано понад 25,000 дол.

Будова церкви св. Володимира й Ольги в Чикаґо проходить під гаслом — „Будуємо пам'ятник помісности Української Католицької Церкви". Закінчення будови передбачається до кінця 1972 року.

Буде демонстрація в обороні В. Мороза

Ню Йорк. — Конференція Українських Центральних Молодечих Організацій у ЗСА, участь в якій беруть: Пласт, СУМА, ОДУМ, СУСТА, ЗАРЕВО, ТУСМ та СУАСТ, відбула дня 7-го жовтня ц. р. в Ню Йорку своє чергове засідання, одною з важливих точок на порядку якої була справа дальшої допомоги ув'язненому Валентинові Морозові та іншим українським політичним в'язням в СССР. Учасники нарад прийшли до висновку, що найкращим засобом допомоги є багатолюдні протестаційні демонстрації. Беручи до уваги, що Організації В и з вольного Фронту таку демонстрацію вже заініціювали на день 23-го жовтня ц. р., конференція рішила свою демонстрацію, яка повинна була відбутися у листопаді, перенести на цей сам день 23-го жовтня та відбути одну спільну. Конференція закликає членство молодечих організацій та всю українську молодь, як і старше громадянство взяти масову участь у цій спільній протестаційній демонстрації перед будинком ОН і Совєтською Місією.

Збірка почнеться о год. 12-тій вполудне при Першій Авеню і 47-ій вулиці. Пізніше учасники демонстрації вирушать походом перед будинок Совєтської Місії при 67-ій вулиці і Лексинґтон Авеню, — інформує з уповноваження Конференції інж. М. Семанишин, координатор Молоді при Екзекутиві УККА.

Св. п. Ольга Квасниця, видатна громадянка, померла в Джерзі Сити

Джерзі Сіті. — Минулої п'ятниці, 15-го жовтня, тут ненадійно померла на 67-му році життя видатна й одна з найбільш заслужених громадянок, довголітня членка УНСоюзу, св. п. Ольга з Полюгів Квасниця, учителька на рідних землях, вдова по св. п. інспекторові Дмитрові Квасниці. Покійна осиротила велику родину, в якій є такі активні наші громадяни, як дочки Надія Цьолко з мужем Мар'яном та дітьми Наталкою і Яремою, дочка Наталка Титла з мужем Маркіяном і дітьми Маркіяном, Нестором, Анною і Адріяною, дочка Христина Певна з мужем Богданом та дітьми Оленкою, Ларисою і Тарасом, дочка Софія Геврик з мужем Титом і дітьми Адріяном і Романом та велика ближча і дальша родина в ЗСА, Канаді й Україні. Панахиди в неділю 17-го та понеділок 18-го жовтня в похоронному заведенні Івана Ковальчика, 129 Grand Street в Джерзі Сіті, Н.Дж., а похорон у вівторок, 19-го жовтня, о год. 9-ій ранку з української католицької церкви св. апп. Петра і Павла при Bentley Avenue на Український Православний Цвинтар в Бавнд Бруку, Н.Дж.

Помер св. п. Іван Дусаненко, основник 204-го Відділу УНС

Ню Йорк. — Минулої суботи, 16-го жовтня, тут помер на 78-му році життя останній з основоположників 204-го Відділу Українського Народного Союзу ім. о. Агапія Гончаренка, св. п. Іван Дусаненко. Осиротив дружину Ганну та синів Тараса і Володимира, внуків та ближчу і дальшу родину. Похорон у вівторок, 19-го жовтня, о год. 12-ій вполудне з похоронного заведення Петра Яреми при 7-ій вулиці в Ню Йорку.

Комітет в справі ратифікації договору про права людини та ґеноцид відбув наради

Ню Йорк. — У середу 13-го жовтня 1971 р. тут відбулося поширене засідання екзекутиви Ад Гок Комітету в справі ратифікації договору про права людини та ґеноцид. В засіданні взяли участь також запрошені представники ряду національних організацій в ЗСА, які є членами цього комітету. На порядку дня було обміркування дальших заходів Комітету на форумі Сенату ЗСА в справі ратифікації американським Конґресом цього договору. Про пророблену досі роботу і ситуацію в загальному на цьому відтинку інформував Гаймен Букбайндер, голова вашинґтонського відділу Комітету. За його інформаціями, є всі вигляди на те, що ЗСА ратифікують цей договір. Комітет заплянував опублікувати у зв'язку з наміченими заходами меморандум, а також окрему брошуру. В обох публікаціях були б з'ясовані всі питання, зв'язані зі справою згаданого договору. З українських організацій в цьому Ад Гок Комітеті співпрацюють Український Конґресовий Комітет Америки та Український Народний Союз. На нарадах від імені цих двох організацій взяв участь д-р М. Сосновський.

Палата Репрезентантів схвалила створення аґенції для охорони інтересів консументів

Вашинґтон. — В четвер 14 жовтня ц. р. в Палаті Репрезентантів був схвалений законопроєкт про створення незалежної федеральної аґенції із завданням пропаґувати й охороняти інтереси консументів, особливо ж при розгляді спірних справ іншими федеральними установами. Дебати в цій справі тривали кілька днів. Зокрема ж розгорнули були широку акцію за поширення уповноважень пропонованої аґенції конґресові прихильники відомого оборонця консументських прав Ральфа Нейдера. Протеж усі їхні пропозиції в цьому напрямку були Палатою відкинуті. Більшість конґресменів не взяла також до уваги інших поправок до законопроєкту і схвалений Палатою Репрезентантів законопроєкт передано на вирішення Сенату майже в такому ж самому вигляді, як він був прийнятий палатною Комісією Урядових Дій. В урядових і конґресових колах сподіваються, що також і Сенат схвалить згаданий законопроєкт без більших заперечень. Переслухання в справі створення пропонованої аґенції для охорони прав консументів почнуться з початком листопада цього року. Проводитиме ці переслухання сенатська Підкомісія Урядових Дій.

УККА ЗАЙМЕ СТАНОВИЩЕ ДО ПОДОРОЖІ ПРЕЗИДЕНТА НІКСОНА ДО МОСКВИ ТА ВИСЛОВИТЬ СВОЇ ПОБАЖАННЯ

Ню Йорк. — Заповіджена на травень 1972- року подорож президента Ричарда Ніксона до Москви та становище українців в Америці до цієї подорожі і зв'язані з нею побажання були предметом головної уваги Екзекутиви Українського Конґресового Комітету Америки на її чергових нарадах, що відбулися тут у приміщеннях Наукового Т-ва ім. Шевченка минулої п'ятниці, 15-го жовтня. Палкі дебати в цій справі викликала пропозиція президента УККА проф. д-ра Лева Добрянського, який у своєму звідомленні пропонував одобрити (endorse) заповіджені відвідини президента Ніксона в Совєтському Союзі, але окремим письмом висловити йому ряд українських побажань та рекомендацій у зв'язку з цими відвідинами. Під час дискусії ред. А. Драган висловив думку, щоб такі побажання і рекомендації висловити, але відвідин окремо не одобрювати. Лев Футала також погоджувався з пропозицією щодо побажань і рекомендацій, але рівночасно пропонував, щоб УККА висловив протест проти тих відвідин. Д-р Володимир Галан вважав, що він та інші в цій хвилині до відповідного рішення в цій справі ще не готові і запропонував проблему основно простудіювати і рішення відложити. Дир. Степан Спринський запропонував створити окрему комісію, яка цю справу розглянула б та відповідно оформила становище УККА на чергові наради Екзекутиви. Довкола цих думок і пропозицій розгорнулася широка дискусія, часом палка, і остаточно рішено покликати комісію в особах: проф. д-р Матвій Стахів,

(Закінчення на стор. 4-ій)

Генеральна Асамблея ОН розпочала дебати над членством Китаю

Об'єднані Нації. — Генеральна Асамблея Об'єднаних Націй розпочала в понеділок 18 жовтня ц.р. дебати над внесками Альбанії про прийняття до Об'єднаних Націй „Китайської Народної Республіки", серто Комуністичного Китаю, з одночасним виключенням „Китайської Республіки", себто Вільного Китаю, як також над внеском Америки про прийняття Комуністичного Китаю з приділенням йому постійного членства в Раді Безпеки, але й із збереженням за Вільним Китаєм його членства в ОН. На першого промовця була записана Альбанія, на другого Альжирія, а третім мав бути американський амбасадор Джордж Буш. До останньої хвилини не відомо, який буде вислід голосування. Поруч із Вільним Китаєм тільки колишнє бельґійське Конґо і Горішня Вольта, дві африканські держави, твердять, що Комуністичний Китай постійно ламав чартер ОН і не гідний стати їхнім членом. Ото ж прийняття Комуністичного Китаю не підлягає сумніву. Зате сумнівним є, чи Вільний Китай залишиться членом Об'єднаних Націй, чи його виключать відтіль. ЗСА стараються переконати багато різних держав, між ними головно західні чи прозахідні держави, такі як Австрія, Ірляндія, Ісляндія, Італія Голляндія, Іран і Туреччина, щоб вони — якщо не хочуть голосувати „за" американський внесок, що виключення Вільного Китаю є „важливою справою", — то хай „стримаються" і таким чином допоможуть перейти тому внескові. Тоді на виключення Вільного Китаю треба би двох третіх із 131 голосу і є оправдана надія, що стільки голосів не було би за виключення. З усіх членів НАТО тільки Бельгія рішуче підтримує Америку.

У Філядельфії відзначили 50-ліття Леоніда Полтави

Філядельфія. — Заходами Об'єднання Жінок ОЧСУ та Відділу АДУК у суботу 16 жовтня у великій залі „Тризуба" відбулася літературна зустріч громадянства з поетом Леонідом Полтавою в його 50-ліття. Її відкрила вступним словом голова Відділу ОЖ ОЧСУ Анізія Мірчук, доповідь про творчий шлях поета і письменника прочитав д-р Григор Лужницький, з читанням поезій виступала поетка Міра Гармаш і від Студентської Громади Дора Варварів. Сумівське тріо „Соловейки" в складі М. Романець, М. Мечник, О. Лужецької під акомпаніямент керівника тріо проф. Зої Маркович виконало пісню сл. п. Івана Недільського до слів Л. Полтави „Могили" та „Повстанську пісню" в муз. оформленні проф. Зої Маркович. З читанням уривків з роману „1709" та „Чи зійде завтра сонце?" виступали сумівка О. Максимюк, одумівка Л. Граур і член Відділу АДУК мґр Зірка Покотило. Дівчатка О. Михайлюк і О. Турчанюк з пам'яти рецитували найновішу поему автора для дітей „Лисячий Базар", вірша „Привіт з України" Міри Гармаш деклямував зодягнений в козацький жупан із шабелькою хлопчик Остап Левицький, дует з опери Василя І. Овчаренка Лис Микита" виконали Надія Оранська і Орися Гевка, під акомпаніямент молодої піяністки

(Закінчення на стор. 4-ій)

„Пірати" вийшли переможцями Світових Серій бейсболу

Балтимор, Мд. — Дружина „Піратів" з Піттсбурґу, Па. здобула перемогу 2:1 над місцевими „Оріолс" в сьомих і рішальних про чемпіонат змаганнях Світових Серій бейсболу, які відбулися тут в неділю, 17-го жовтня. Рахунок семи зустрічей Світових Серій — 4:3 в користь „Піратів".

Дружина „Піратів" пройшла важкий шлях до остаточної перемоги у цих 68-их річних Світових Серіях бейсболу, в яких 2 перші зустрічі закінчилися були перемогами балтиморських „Оріолс". Опісля „Пірати" виграли чотири із п'яти дальших гор Серій. Героєм останньої зустрічі „Піратів" та „Оріолс" був змаґун з Піттсбурґу Роберто Клементе, який здобув повний пробіг і одну цінну точку в цій грі, а в сумі два повні пробіги у цьогорічних Світових Серіях, завдяки чому його вибрали найвидатнішим змаґуном Серій. Кидач „Піратів" Стів Бляс дозволив суперникам лиш на чотири удари з його метів.

Цим останнім змаганням Світових Серій приглядалося 47,291 глядач, серед них державний секретар Роджерс, губернатор Пенсильвенії Шейфер та посадник міста Піттсбурґу.

УКРАЇНЦІ КАНАДИ В ОБЛИЧЧІ НОВОЇ ДІЙСНОСТИ

ПЕРЕБІГ ДЕСЯТОГО КОНҐРЕСУ УКРАЇНЦІВ КАНАДИ; ЗМІНА СТАТУТУ КУК; СТАНОВИЩЕ ФЕДЕРАЛЬНОГО УРЯДУ ДО ЕТНІЧНИХ МЕНШИН В КАНАДІ.

Вінніпеґ (М. С-ий). — 8-го жовтня тут почався 10-ий Конґрес Українців Канади з участю біля 500 представників з усіх місць українського поселення у цій країні. Наради Конґресу започатковано зустріччю Президії КУК з представниками англомовної, французькомовної та етнічної преси, а також радіо та телевізії. З уваги на те, що на цьому Конґресі прем'єр Канади П. Трудо мав проголосити нову політику уряду щодо етнічних груп в Канаді, цей Конґрес викликав широке зацікавлення преси, радіо та телевізії.

Конґрес розпочав свою працю увечері 8-го жовтня. Наради відкрив президент о. митрат д-р Василь Кушнір. Після молитви, яку провів владика Ніль з Едмонтону і внесення прапорів, Конґрес привітали від міста Вінніпеґу посадник Іван Дзюба, а від провінційного уряду Манітоби міністер освіти Богдан Ганущак, який промовляв українською, англійською і французькою мовами. Від імени прем'єра Провінції Онтаріо і онтарійського уряду вітав Конґрес — О. Петришин, член офіційної делеґації на Конґрес. Від міської ради Вінніпеґу промовляв, вітаючи Конґрес, радний С. Ребчук.

Для переведення нарад Конґрес обрав Президію в такому складі: д-р М. Сніґуровиич — голова, М. Плав'юк, М. Барабаш та О. Лазарович — заступники, пані А. Вах — секретар.

Конґрес прийняв також програму і правильник праці та покликав цілий ряд конґресових комісій. На закінчення першої сесії нарад відбулося врочисте відзначення 50-ліття Української Військової Організації (УВО). Звернення з цього приводу прочитав майор Осип Навроцький, член Крайової Екзекутиви УВО в Зах. Україні. Він також привітав приявних на залі таких членів УВО: Е. Василишина, І. Зельського, д-ра Яшана, о. С. Хабурського, І. Барипського та інж. Б. Підгайного.

Конґрес вшанував одночасно пам'ять членів УВО, які загинули в боротьбі за волю України. На цьому закінчено наради першої сесії Конґресу, який тривав ще три дні 9-11 жовтня.

Зміна статуту — головна проблема

Перша ділова сесія Конґресу Українців Канади почалася ранком в суботу 9-го жовтня. Вже на самому початку нарад всю увагу делеґатів полонила одна справа, під знаком якої відбувався цілий Конґрес: зміна статуту Комітету Українців Канади, а разом з цим зміна організаційної структури цієї української громадської центральної репрезентації в Канаді. Враховуючи важливість цього питання для майбутнього українського організованого життя в Канаді, Конґрес присвятив йому чи не найбільше уваги, до речі, коштом інших справ і проблем, для всебічного обміркування яких не було часу.

Урядуюча Президія в останній каденції (1968-71) на внесок Статутової Комісії, яка діяла між конґресами, схвалила ряд статутових змін, пропонуючи їх на розгляд та затвердження Конґресу. Суть змін зводилася до того, щоб на місце дотеперішньої структури, на основі якої за окремими організаціями були заздалегідь визначені позиції у Президії (напр. президентом КУК міг бути тільки делеґат Братства Українців Католиків), ввести ротаційну систему. За новим проєктом, керівні позиції в Президії мали б чергуватися між шести „великими" організаціями: Братством Українців Католиків (БУК), Союзом Українських Самостійників (СУС), Українським Національним Об'єднанням (УНО), Ліґою Визволення України (ЛВУ), Союзом Українських Канадійських Ветеранів (СУКВ) та Федерацією Українських Професіоналістів та Підприємців Канади (ФУППК). Хоч такий проєкт нового статуту був узгіднений на Президії КУК, він не знайшов, однак, одобрення на Десятому Конґресі. Проти цього проєкту виступили делеґати УНО і їх підтримали делеґати Союзу Українських Студентів Канади (СУСК) та деяких молодечих

(Продовження на стор. 3-ій)

Українці й жиди демонструють в Канаді проти відвідин Косиґіна

Оттава. — В неділю 17-го жовтня ц.р. тут відбулися демонстрації проти прибулого до Канади прем'єра Совєтського Союзу Алексєя Косиґіна. В демонстраціях взяли численну участь українці Монтреалю й інших міст Канади, протестуючи проти ув'язнювання й засуджування українських діячів культури в Совєтському Союзі, як також жиди, які протестували проти дискримінації жидівського населення в СССР. Щоб охоронити Косиґіна і прибулих із ним членів совєтської делеґації перед демонстрантами, в Оттаві сконсиґновано понад одну тисячу поліцистів, які оточили густим кордоном летовище, на яке прибув Косиґін і також вулиці і площі, що ними він проїздив до призначеної йому резиденції. Прибув Косиґін в супроводі своєї доньки Людмили Ґвішіяні і 35 совєтських прибічників та експертів. Літак його приземлився о год. 5.55 по полудні на військовому летовищі Апляндс біля Оттави, де вітали його прем'єр Канади П'єр Трудо із своєю жінкою та деякими членами уряду. На привітання військова оркестра відіграла гимни Совєтського Союзу та Канади. Відвідини Косиґіна в Канаді запляновані на вісім днів. Перші розмови з ним були передбачені на понеділок 18 жовтня. Головною темою розмов мали б бути проблеми політичної й економічної співпраці, зокрема ж збільшення торговельних взаємин між СССР та Канадою. Досі Совєтський Союз закуповував у Канаді експортних товарів на суму 101.5 мільйона долярів, в тому самої пшениці за 86.6 мільйона долярів, а совєтський експорт до Канади виносив усього 9 мільйонів долярів. З Оттави Косиґін поїде до Монтреалю, Квебек, потім до Ванкуверу у Бритійській Колумбії, до Едмонтону в Альберті і в найближчу неділю перебуватиме в Торонті, де сподіваються найбільших протестних демонстрацій проти його приїзду, що їх підготовляють українські й жидівські організації. У понеділок, 25-го жовтня, о год. 7 вечером відбудеться масова демонстрація проти Косиґіна в Торонті перед Онтаріо Саєнс Сентер при 7770 Дон Мілс Ровд і Еґлінтон Евню Іст, де буде бенкетувати прем'єр СССР.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65 ¢.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Україна, Китай і ОН

Рішивши змінити ворожу супроти комуністичного Китаю політику на „співіснувальну", чи навіть союзницьку, в залежності від розвитку совєтсько - китайських відносин, З'єднані Стейти рішили теж вперше рекомендувати „Китайську Народну Республіку" на нового члена Об'єднаних Націй, тим паче, що й так З'єднані Стейти могли опинитися в меншості у голосуванні над цією справою на Генеральній Асамблеї. Але союз із Вільним Китаєм, за офіційною назвою Республікою Китаю, з його осідком на острові Тайвані (Формозі), не дозволяє Америці погодитися з легким серцем на вимогу китайських комуністів, чи пак їхнього альбанського речника в Об'єднаних Націях, — виключити Вільний Китай з тієї міжнародної організації, тим паче, що не лежить в інтересі Америки поширення великодержавницької потуги комуністичного Китаю на Формозьку протоку і саму Формозу із загрозою для Японії з півдня. З такої ситуації зродилася концепція „двох Китаїв": прийняти комуністичний Китай до Об'єднаних Націй і признати йому місце постійного члена Ради Безпеки, але одночасно залишити у складі звичайних членів ОН Вільний Китай. Саме цього тижня ведуться у цій справі дебати в Генеральній Асамблеї ОН, і в цьому місяці буде вирішена ця справа великої принципової та міжнародно - практичної ваги.

З цікавим аргументам у користь концепції „двох Китаїв" виступив недавно відомий публіцист С. Л. Солцберґер у статті „Два Китаї з одним голосом", надрукованій в Н. Й. Таймсі". Мовляв: Совєтський Союз має аж три голоси в Об'єднаних Націях, хоч, як ствердив державний секретар Вілліям Роджерс, „Україна і Білорусь не є окремими державами". СССР має постійне місце в Раді Безпеки ОН, але всі ці три держави - члени ОН: СССР, УССР і БССР „промовляють одним голосом". Членство двох Китаїв в Об'єднаних Націях — стверджує Солцберґер — матиме той практичний наслідок, що кожний із них промовлятиме тепер іншим голосом, але невідомо, чи в майбутньому Тайпей (столиця Тайвані) не промовлятиме тим самим голосом, що й Пекін. „І навпаки, не існує правної певности, що коли Білорусь та Україна будь-коли відірвались би від Совєтського Союзу, то вони втратять своє членство в Об'єднаних Націях. Первісний російський бльок з трьох голосів може просто розлетітись або заговорити більшим числом голосів, як по суті тільки один"...

Солцберґер цілком правильно з'ясував проблему УССР в Об'єднаних Націях. Відомо, що Ф. Д. Рузвелт і Черчілл погодилися на те членство — як теж на членство Совєтської Білоруси — на вимогу Сталіна на Ялтинській конференції, при чому Сталін робив це не з любови до українців та білорусів, а з великодержавницького совєтського інтересу: він думав, що при невеличкому числі держав - членів в Об'єднаних Націях два додаткові голоси — України і Білоруси — можуть дуже придатися Москві. Історія Об'єднаних Націй заперечила цей розрахунок. Число держав - членів Об'єднаних Націй зросло до 130, і два голоси менше чи більше — не грають тепер ролі. Представники Совєтської України і Совєтської Білоруси взагалі ніколи не грали в ОН будь-якої ролі, не користувались ніякою повагою, трактовані всіма тільки, як призначувані Москвою її прислужники. Увесь світ знає, що УССР є насправді колонією Москви, позбавленою навіть тих прав і можливостей, що їх мають сателіти Польща, Болгарія та інші. Що більше, весь культурний світ знає, що Москва веде в Україні і Білорусі русифікаторську політику на знищення національно - культурних питоменностей та на викорінення будь - яких самостійницьких аспірацій.

А втім, немає жадного сумніву, що Україні належить місце в Об'єднаних Націях. За совєтською статистикою вона має кругло 40,750.000 мешканців, з чого 34,930.000 навіть в тамошніх умовинах режимного натиску назвали українську мову, як свою рідну. А в ОН є який десяток „держав" з населенням нижче одного мільйона. Але теперішні „представники" України в Об'єднаних Націях не тільки українського народу не репрезентують, а компромітують його. Тому ні в Україні, ні поза нею ніхто навіть не цікавиться і здебільша не знає, хто є „амбасадором" УССР в ОН. Вільні українці замало використовують терен Об'єднаних Націй, щоб указати власне на узурпаторський характер тієї теперішньої репрезентації і боротися там проти культурного геноциду, що його проводить Москва в Україні. Але Солцберґер правильно стверджує: колись, коли розвалиться совєтська імперія, репрезентанти вільної України заговорять іншою мовою, мовою вільних українців.

УСПІХ ТІЛЬКИ У СПІВПРАЦІ

Коли 15 серпня ц. р. президент Ніксон проголосив нову економічну політику, яку на внутрішньому американському ринку знаменувало замороження цін і платень, не тільки широкий загал громадян, але й різні зорганізовані групи господарського світу, як, наприклад, фабриканти, робітники, домовласники, урядовці, потішали себе тим, що коли промине тримісячний термін, можна буде одним підвищувати ціни фабрикатів чи харчів, другим — домагатися підвищення платень і, в першу чергу, здійснення підписаних перед 15 серпня колективних договорів праці, які передбачали автоматичне підвищення що якийсь час.

Ці надії зросли, коли 8 вересня ц. р. Президент ствердив у промові на спільному засіданні обох палат Конгресу, що замороження цін і платень не буде продовжене поза 90-денний період. Однак, економічні коментатори зразу ж висловлювали сумнів, чи можна буде 13 листопада ц. р. завернути до часу з-перед 15 серпня, себто реактивувати ситуацію, яка власне й довела до проголошення нової економічної політики. І тому не було несподіванкою, коли 7 жовтня ц. р. Президент проголосив так звану другу фазу тієї економічної політики, яка встановлює державну контролю над цінами та платнями і, до деякої міри, над заробітками, на непередбачених час.

Створюється цілу нову систему, що охоплює 7-членну Комісію цін і 15-членну Раду платень, які діятимуть під своєрідним наглядом Ради коштів прожитку. На директора Ради коштів прожитку Президент призначив Доналда Рамсфелла, але справжнім головою тієї Ради є секретар скарбу Джон Коннелі. Різні ділянки виробництва, як ось сталеварні й інші металюрґійні заклади, автомобільний промисл, але також залізничі компанії зобов'язані негайно зголошувати до Комісії цін свої пропозиції на зміну зобов'язуючих цін на їхні вироби чи тарифи. Так само мусять бути зголошувані всі зміни цін, винагород, коштів і зисків. Обов'язок зголошувати ті зміни стосується не тільки великих і малих компаній та концернів, але й індивідуальних бизнесменів, купців, ремісничі й ремонтні фірми, домовласників і всіх, що належать до світу народного господарства.

Це не буде тільки формальна контроля, бо названі вгорі контрольні органи матимуть „зуби", себто права і компетенції притягати винних до відповідальности. Винуватцям грозять поважні грошові кари. Президент Ніксон проголосив свою нову економічну політику в рямцях зобов'язуючого від квітня минулого року Акту економічної стабілізації, термін якого формально вигасає 30 квітня 1972 року. Президент зголосив уже до Конґресу внесок на продовження його щонайменше на один рік. Конґрес напевне зробить це, хоч і може додати до того Акту деякі обмеження компетенцій Президента. Наприклад, демократичний сенатор Вілліям Проксмайр з Вискасину ремствує, що Президент в теперішніх відносинах є неначе „економічним диктатором" і тому треба обмежити його компетенції в справах цін і платень. Конґрес матиме, мабуть, також застереження щодо бюрократичного апарату на послугах нових контрольних органів, дармащо той апарат має бути невеликий, бо на всю країну є покищо коло 3.000 службовців податкового уряду.

Але існують інші труднощі, що їх треба буде переборюти, щоб та друга фаза економічної політики була успішною. Найбільшу опозицію творять робітничі спілки, а в їх імені найбільш непримирливий і принциповий президент централі робітничих спілок, Американської Федерації Праці й Конґресу Індустріяльних Організацій, 77-літній Джордж Міні. Рішучий антикомуніст, а тому й антагоніст Міжнародної Організації Праці, в якій здобули собі поважні впливи Совєти, де взагалі не існує вільного робітництва — і тому прихильник оборонних заходів вільного світу, він водночас фанатично боронить право робітників переводити для задоволення своїх вимог страйки і, в даному випадку, право робітників отримувати підвишки, признані в договорах праці з-перед 15 серпня ц. р. Джордж Міні і президенти двох найбільших робітничих спілок в Америці — автомобільних робітників та водіїв і сторожів — погодилися делеґувати своїх представників до одної з трьох груп 15-членної Ради платень під умовою, що Президент, чи пак призначена ним Рада коштів прожитку, не матиме права „вета" проти ухвал Ради платень. У практиці може прийти на цьому тлі до тертя і конфліктів, бо деякі підвишки, що їх здобули собі робітничі спілки, загрожують зростом інфляції. Це така очевидна правда, що й нюйоркський популярний щоденник, читачами якого є в масі робітники та службовці, приніс 14 жовтня ц. р. різку передову статтю під заголовком „Пора приборкати Міні".

Однак, Джордж Міні має частинну рацію, коли домагається також контролювання зисків працедавців, в першу чергу великих промислових концернів. Президент Ніксон проти обмежування зисків, бо — мовляв — тільки наявний зиск із підприємства спонукує підприємця поширювати свій бизнес, робити нові інвестиції і — внаслідку — побільшувати варстати праці. Тому, мовляв, рентовність підприємств йде по лінії боротьби проти безробіття. Але Ніксон признав, що треба буде обмежувати надмірні зиски, як наслідок неоправданого підвищення цін, як, наприклад, в автомобільному чи сталевому промислі. Проблемою дивіденд і відсотків займається Рада Федеральної Резерви з її президентом Артуром Бирнсом, недавнім головою економічних дорадників Ніксона. Офіційно називається, що Артур Бирнс став головою Комісії для відсотків і дивіденд. Існують теж Комісія в справах служби здоров'я, Комісія у справах співпраці стейтового й місцевого правління і 33-членна Комісія продуктивности. Важливі функції приділені податковому урядові...

Як усі ці установи будуть співпрацювати, на скільки гармонійно працюватимуть в Раді платень представники світів працедавців, робітництва і суспільства, як Конґрес поставиться до конечности продовжити Економічний Стабілізаційний Акт, — як узагалі „гратиме" ця нова система, що її завданням є продовжувати після 13 листопада ц. р. боротьбу проти інфляції, проти безробіття і проти дорожнечі — це все покаже марбутність. Але не підлягає вже тепер ніякому сумніву: успіх цієї боротьби можливий тільки тоді, коли обидві політичні партії у Конґресі, бизнесмени, робітники, домовласники, банки й широкі маси суспільства зрозуміють конечність взаємної співпраці, конечність виректися сепаратного еґоїзму і підтримувати Уряд Ніксона в його відважному намаганні направити економічну ситуацію. Очевидно, вона пов'язана також з проблемами валюти і державного бюджету — але це окремі ділянки журби і заходів Уряду.

і. к-н

А. ПРОКОФ'ЄВ І М. НАГНИБІДА

Видатний російський совєтський поет Александер Прокоф'єв, н а р о джений 1900 року на етнічній російській території, в ладозькому селі Кабоні, в родині рибалки, — помер 20 вересня ц. р. Некролог у „Правді" з 21 вересня підписали „вожді" СССР, від Л. Брежнєва починаючи. Вони мали підставу підписувати той некролог, бо А. Прокоф'єв певну частину своєї творчости присвятив комуністичній аґітації. Але в іншій частині творчости він виявив себе одним із найбільших сучасних російських поетів, майстром слова, співцем російської людини і природи.

В історію української літератури А. Прокоф'єв увійшов як людина, яка декілька разів відверто виступала в обороні права української мови жити й розвиватись на рідній землі, навіть в УССР. Відомо також, що А. Прокоф'єв особисто інтервеніював у Кремлі, коли була загроза повоєнного арешту Максима Рильського і, можливо, й інших поетів.

Напередодні смерти А. Прокоф'єв вмістив у київській газеті „Молодь України" з 19 вересня 1971 р. статтю, з нагоди 60-річчя поета Миколи Нагнибіди, під заг. „Закоханий у життя". Мало від якого російського поета можна почути ось хоча б такі слова, як у цій статті: „Українська Земля — батьківщина поетичного слова. Хіба не там гриміли гуслі знаменитих співців, хіба не на цій землі народилося „Слово о полку Ігоревім"? — запитує А. Прокоф'єв у той час, коли совєтське літературознавство забороняє зараховувати „Слово" до творчости українського народу, називаючи той поетичний літопис „власністю трьох народів — російського, українського й білоруського".

Російський поет, лежачи на смертельній постелі, написав у тій статті: „Київська Русь не лише „мати городів руських", а й колиска пісні, що з неї вийшли і по всій землі гримлять неповторно прекрасні українські народні пісні, розвиваються срібні струни всесвітньої бандури".

Про поета - ювілята Миколу Нагнибіду, багато разів цькованого партією і партійними критиками за „націоналістичні ухили", А. Прокоф'єв сказав, що „багато чого можуть повчитися в цього талановитого поета молоді й зрілі майстри", і зацитував з Нагнибіди:

Немає щастя вічного,
немає,
Є вічний бій за щастя
для усіх,
І тільки той в бою
перемагає,
Хто всю Вітчизну
взяти в душу зміг,
Щоб серце донести народу.

В час урядового російщення в Україні А. Прокоф'єв написав на сторінках комсомольської „Молоді України": „Я радію успіхом нашого прекрасного друга, мужнього й ніжного співця України, народ якої завжди високо цінив поетичне слово і прищеплює цю любов своїм синам".

Не треба розуміти, що Александер Прокоф'єв був зрадником Росії і патріотом України. Але він сприймав Україну, як і належало б сприймати її росіянам — як країну, що може дружити з Росією або ж її ненавидіти, залежно від історичних обставин, а український народ як народ окремий і повноправний, народ сам у собі. Небагато було таких російських поетів.

До заслуг А. Прокоф'єва треба зачислити й те, що він був дуже обдарованим співцем саме своєї Росії, не відбирав права в інших бути співцями - патріотами своїх батьківщин і по змозі боронив їх у драконівських обставинах совєтського режиму. А що були в нього вірші про комуністичну партію чи Леніна, то про Леніна був змушений написати навіть Василь Симоненко, провідник українського поетично - патріотичного відродження 1960-их років на Рідній Землі.

Навіть з нагоди 60-річчя в Україні не виданочи не перевидано збірки поезій Миколи Нагнибіди.

Леонід Полтава

НА МЕДИЧНІ ТЕМИ

Редаґує: д-р Михайло Данилюк

РТУТЬ І РИБА

На цю тему ми вже свого часу писали, але, одержавше в цій справі кілька запитів, повертаємось до неї, зокрема тому, що медична література приносить відмінні вістки, як, наприклад, минулого року.

Ряд дослідів, проведених, зокрема, державними лябораторіями, виказав, що випадки отруєння ртуттю від риби не такі часті й не такі страшні, як це думали раніше. Одначе, пригадаємо читачам цю проблему.

Індрустрійні відпадки, які випускаються фабриками в річки, озера та моря, мають у собі певну кількість ртуті, яка потрібна у процесі виробництва. Деякі відпадки, як, наприклад, із паперової індустрії, мають помітну кількість ртуті. Цей метал в різних хемічних сполуках засвоюється рибою з води та водяних рослин, накопичується у ній і, коли людина її постійно споживає, вона може отруїтись. Таке отруєння може привести до хронічних розладів в організмі, а іноді й до смерти. Випадки смерти від отруєння ртуттю, занотовані минулого року в стейті Оклагоми, наробили чимало шуму. Високий вміст ртуті був виявлений у Порто Ріко в рибних консервах, продукованих на експорт. Такі і подібні випадки стимулювали посилені досліди над рибою в різних районах ЗСА та морських просторах.

Внаслідок тих дослідів виявилось, наприклад, що морська риба не має в собі ртуті більше, як мала 80 років тому. Це доказано на взірцях риби із Смітсонського інституту. Вислідом цього було те, що дослідники вважають рибу з морських глибин („діп сі фишінґ") повністю безпечною для споживання.

Також риба з малих озер, річок, над якими нема фабрик, що випускають індустрійні відпадки у воду, риба гірських потоків не має такого вмісту ртуті, який міг би спричинити отруєння. У медичній літературі все ж таки й далі з обережністю пишеться про рибу з певних районів, наприклад, з т. зв. Великих Озер, які знаходяться поблизу індустрійних центрів. В деяких районах озера Мишиґен і Ері в багатьох взірцях риби виявлено вищий вміст ртуті, і коли таку рибу постійно споживати, то не виключена можливість отруєння. Але практично рідко коли рибу для домашнього вжитку купується ввесь час одного виду і з одного району. Тим більше, що чимало риби на ринку — це також різні види, які постачаються підприємствами, що спеціяльно плекають рибу для збуту, використовуючи для цього чисту воду.

Над цією проблемою ведуться й далі досліди, бо і проблема ртуті в рибі, і забруднення води різними відпадками — це поважна ділянка екології. Одначе, видається сьогодні ще безпечним споживати рибу, виловлену з моря, малих річок і озер, зокрема північних, де ще нема густої індустрійної сітки.

НАША ПОШТА

ВП. Д. Д., Ню Йорк. Уряд Публічного Здоров'я ще не подав докладного передбачення відносно епідемії інфлюенци („флю") на цю зиму. Правдоподібно, що помітної епідемії не буде. Але треба вичекати ще якийсь час. Вам, як людині із недугою серця, правильно радить Ваш лікар защепитися від „флю", бо епідемія чи не епідемія, а інфлюенца може наробити Вам клопоту.

ВП. А. В., Рочестер. Питаєте „що то за біда причепилась у формі якогось „герпесу" до мене?" Це справді дуже неприємна недуга, а до того дуже болюча. Це — висипка вірусового характеру, і ми про неї незабаром дамо статтю.

ВП. М. Р., Ірвінґтон. Як би воно Вас не боліло і як би „само не проходило", ніякий лікар не поставить діягнози без обсліду, якого Ви, як пишете, уникаєте, „мов нечисту силу", вже п'ять років. Постійні болі голови, коли Ви іноді заживаєте до 15 таблет аспірини денно, повинні б Вас уже давно завести до лікаря. Радимо це зробити ще перед тим, поки Вас завезуть амбулянсом до лікарні.

ВП. Я. Б., Лігайтон. Психічні розлади на базі алькоголю — це відома справа. Про неї ми ширше згадуємо у брошурі „Алькоголь і алькоголізм", яка появиться незабаром.

ВП. Р. Г., Філядельфія. Автор книжки, про яку згадуєте, не є лікарем, біологом чи людиною із спорідненої професії. Тому важко до неї мати довір'я. Те, що „автор гарно пише" і книжку „легко читається", ще не дає запоруки, що він вміло і з належним знанням використовує наукові джерела. Таких книжок і статтей на ринку і в пресі є багато, але рідко коли вони мають справжню вартість. Все це для „бизнесу" і самовдоволення. Зрештою, як самі пишете, читання цієї книжки не відкрило пістряка передміхурової залози (простати) у Вашого чоловіка, а Вас спина як боліла, так і болить. Добре, що Ваш чоловік тепер під суворим наглядом лікарів з виглядом доброї прогнози. Якщо ж Вам хочеться додаткових інформацій, то радимо добру бібліотеку, в якій є напевно численні книжки, писані професійними людьми, лікарями. Здоров'я надто цінна річ для кожної людини, щоб її довіряти „всезнайкам". Ще краще — на читанні не кінчайте, а таки консультуйтеся лікаря.

ІЗ СВІДЧЕНЬ ІБРАГІМА

(5)

Я хочу вам сказати, як у нас у концтаборах прозивають людей, які живуть на свободі. Говорять так: „Він живе на безконвойці, у великій зоні", тому, що насправді вся Росія це велетенський табір, обнесений колючим дротом. І дійсно, люди, які живуть на свободі, таки й на „безконвойці" — себто ходять без конвою. На такій „безконвойці" й перебуває населення Росії. Людей на „безконвойці", з одного боку, тримають під загрозою, що їх „законвоїрують" себто відішлють у табори, а з другого — кожному з них обіцяють якийсь пряник. Одному — платну „путівку" до санаторію, іншому — пасажирське авто, третьому, якщо займає важливіший пост, — помешкання в Москві, високу зарплатню. Отак вони й змушують людей іти потрібним їм шляхом. Але хто змушує? — дуже мала група нагорі.

Можуть мене запитати: як же це так, що мала група керує мільйонами? Звичайно, це питання переходить тему нашої розмови, це питання соціологічне, але і його можна якоюсь мірою обсудити. Я думаю, що кожний із вас знає таку істину, що порядні, добрі люди на землі роз'єднані, не відчувають ліктя другого, живуть відокремлено. А негідники негайно об'єднуються, вони один одного пізнають по запаху, відразу ж відчувають, на кого можна покластись, бо він такий же самий негідник. Вони створюють бандитську зграю. Це можна було спостерігати — в поменшому розмірі — у таборах, де бандити й мерзотники часто об'єднувались і захоплювали владу, а порядні люди, хоча були у величезній більшості, ходили пониженими, і у них відбирали останній шматок хліба оті негідники з ножами, які відчули свою силу.

В загальному те саме відбувається і в країні, лише в більших розмірах. І ось що цікаво: я спостерігав не раз, як оті негідники нагорі готують собі наступників, при чому психологічна аналіза у них розвинена дуже високо: вони вибирають собі таких, що здібні на підлість, на вбивство, на продаж власної совісти, і таких забирають до себе на працю, в апарат комуністичної партії, і дуже швидко висувають вгору. І такі люди — 25-30 років — розуміють, що влада перейде до їхніх рук, і чекають, а покищо являються гідними помічниками й охоронцями тих негідників, які стоять вгорі. Таким чином бачимо роз'єднану порядну більшість і об'єднану нахабну верхівку, яка керує з допомогою сили. На жаль, усе дуже просто, грубо і ясно.

Тепер я хотів би сказати вам про те, що не я один, а всі ми там, в СССР, обговорювали. Нам усім здавалось, а тепер мені вже не здається, а я переконаний у тім, що Заходові загрожує страшна небезпека від комунізму. Ви тільки подивіться, як та влада, яку обманом, силою і безоглядністю захопили в Росії большевики і яка була спочатку дуже слабою (а їй Захід дозволив стати сильним), перехлюпнулась через кордони. Тільки гляньте на мапу світу, і стане страшно. Половину Европи вони вже проковтнули? — проковтнули і не вдавились.

Погляньте на схід: Корея — у їх руках, Сахалін у Японії відняли, Курільськи острови — відняли, Монголія цілком у їхніх руках; їх лапи простяглись і до Китаю, але, слава Богу, там вони не поділилися з комуністами, і там існує ворожнеча. Але подивіться, вони ж уже стоять двома ногами в Індії, вже влізли до Цейльону, до В'єтнаму, вони вже й поруч із вами — на Кубі. А пригадайте, що зовсім недавно вони прийшли до влади в Чіле. Правда, в Чіле вони ще намагаються показувати світові, які вони добрі. Але поширювання отих „хороших" продовжується. І по-моєму, найстрашніша річ у тому, що комуністи збагнули, що їм треба йти вперед, використовуючи слабі сторони Заходу. А однією із слабих сторін Заходу є те, що він вірить у, так би мовити, інтеліґентну зовнішність.

І ось комуністи навчились носити фраки, смокінґи, гарні краватки, ляковані черевики, вони їздять у розкішних автах, розмовляють доброю англійською мовою, словом — великосвітські люди, яких можна пускати на дипломатичний равт, і вони там нікого не вилають. Правда, трапляються такі, як Хрущов, який бив черевиком по столі в ОН, але трапляється це зрідка, а назагал це „люди інтеліґентні", „добрі люди". І ось вони стараються, і то з успіхом, показати всьому світові, що комунізм — змінився, що він тепер не такий, як був, що з ними можна мати справу: можна торгувати, можна розмовляти, вони нікого не вбивають. А насправді під тими смокінґами приховані злодійські пістолі й ножі! Насправді ті негідники, що усміхаються на дипломатичних равтах, здібні на найбільші злочини. Вони, звичайно, не спиняться ні перед чим, як тільки буде найменша змога захопити владу в Америці чи в іншій країні. Мені Захід нагадує безтурботну родину, яка лягає спати з відчиненими дверима в бандитському районі, не здаючи собі справи з того, що бандити стоять за рогом, що вони приготували пістолі, кастети, ножі і тільки й чекають на те, щоб у домі затихло.

Тут, на Заході, не усвідомляють яка страшна небезпека висить над головою, бо Москва використовує найменші щілинки. Ви подивіться, якими дивними й страшними шляхами комуністи влазять тут до людського довір'я. Ось вони створили — це цілком явно їхня робота — так звану Нову Лівицю. „О, що ви, — кажуть вони — ми не комуністи, ми нові ліві". Вони можуть назвати себе завтра бог-зна як ще, але вони самі і через них лізуть комуністи. Цього ще багато людей не усвідомлює, але в СССР, здалеку нам добре видко, як комуністи діють через двері, що звуться „Новою Лівицею". Я цілком переконаний, що вони інспірують тут і „Чорних Пантер", я думаю, що від них іде багато нюансів, які ви тут спостерігаєте.

Ось, наприклад, до СССР дійшов рух „гіппі". Так, в СССР є „гіппі", але вони там дуже своєрідні. Ті „гіппі" ніяк не подібні до цих, в Америці, але й їх використовує совєтська пропаґанда, яка каже: ну, що ж, у нас дуже подібне життя, ось у вас молодь невдоволена — і в нас молодь невдоволена, у вас є „гіппі", і в нас є „гіппі". І Захід дійсно думає: „Так, СССР таки справді нормальна країна, з нормальним життям"; і цілковито не розуміє того, які зміни тепер відбуваються в житті совєтської молоді.

Дитина в СССР виростає з батьками в одній кімнаті, і про це не треба забувати. В СССР тільки тепер почали з'являтись, і то в малій кількості, пристойні родинні помешкання. А звичайно родина живе в одній кімнаті, і то ще в кращому випадку, а взагалі — це спільні мешкання, розділені на кімнати клітки. Дитина спить поруч із батьками, спостерігає їх з дня на день, з хвилини на хвилину, вона чує, як батько, вернувшись з партійних зборів, проклинає комуністичну партію, в якій він є членом; чує, як він з матір'ю говорить про владу. Дитина все це вбирає в себе.

(Далі буде).

УКРАЇНЦІ КАНАДИ В ОБЛИЧЧІ НОВОЇ ДІЙСНОСТИ

(Продовження зі стор. 1-ої)

організацій, зокрема Пласту.

Звідомлення голови статутової комісії, І. Карасевича, відразу викликало оживлену дискусію. За ротаційною системою висловилися делеґати СУС, СУКВ, ЛВУ та деяких менших організацій, проти будь-якої зміни в статуті висловилися делеґати БУК, а делеґати УНО та СУСК висловилися за повну виборність на конгресі керівних органів КУК. Виявився також поділ в поглядах між делеґатами КУК. Після довшої дискусії справу статуту передано конгресовій статутовій комісії, до якої покликано представників всіх складових організацій КУК.

У дальшому, пленарна сесія заслухала звідомлення з діяльности Президії КУК, яке подав директор КУК д-р С. Кальба, а відтак звідомлення шкільного референта, Шевченківської Фундації, Суспільної Служби Українців Канади та окремих Відділів КУК. На закінчення нарад цієї сесії були прочитані дві доповіді: проф. Ю. Даревича на тему „Українська громада в Канаді і її завдання" та проф. В. Боцюркова на тему „До сучасного положення в Україні".

Акція студентів в обороні В. Мороза

Перший пленарний діловий сесії довелося також зайняти становище до вимог студентів, які в погодженні з СУСК оформили Ад гок Комітет, завданням якого було домогтися у прем'єра Канади П'єра Трудо погодження інтервеніювати перед советським прем'єром А. Косигіним у справі ув'язненого Валентина Мороза та інших українських інтелектуалістів в Україні. Щоб звернути увагу Конґресу і публічної опінії, студенти започаткували голодівку, домагаючися, щоб Президія КУК подбала для представників студентів про зустріч з прем'єром Трудо.

Конґрес поставився прихильно і з повним зрозумінням до вимог Ад гок Комітету і голодуючих студентів та доручив Президії поробити всі заходи для того, щоб вимоги студентів були сповнені. Як вияв солідарности з голодуючими студентами, Конґрес схвалив навіть не робити обідової перерви, а заощаджені в той спосіб гроші передати на фонд СУСК.

Голодівка групи студентів досягнула мети і в часі зустрічі з делеґацією Ад гок Комітету прем'єр Трудо погодився на те, що він доведе до відома А. Косиґіна петицію СУСК в справі ув'язненого Валентина Мороза.

Прем'єр Трудо проголошує нову політику федерального уряду

Вечером 9-го жовтня був влаштований бенкет для відзначення 30-ліття Комітету Українців Канади. Цей бенкет, не зважаючи на всі його технічно-господарські недомагання, набрав винятково́го значення з уваги на те, що на цьому голова канадійського федерального уряду прем'єр П'єр Трудо, з'ясував напрямні нової політики у відношенні етнічних груп Канади, поставивши їх врешті на рівні англосакської та французької етнічних груп, коли йдеться про їх майбутнє в Канаді і їхній культурний розвиток.

У бенкеті взяли участь найвищі представники українських церков: ієрархи Української Католицької Церкви владика Ніль Саварин та владика Андрій Роборецький, ієрарх Української Греко-Православної Церкви в Канаді владика Борис; представники манітобського, саскачеванського і онтарійського урядів; губернатори провінцій Саскачевану та Манітоби; представники жидівського і польського Конґресів; посли федерального і провінційних парляментів; сенатор Павло Юзик, міністер Богдан Ганущак, президент СКВУ з ЗСА, Й. Лисогір, голова Української Громади у Венесуелі і член Контрольної Комісії СКВУ інж. В. Васюк, екзекутивний директор СКВУ д-р М. Сосновський, представник Українського Конґресового Комітету Америки, екзекутивний директор мґр І. Базарко, голова Координаційного Комітету за патріярхальний устрій ЗСА д-р Ю. Городиловський. Всі складові організації КУК були заступлені на бенкеті своїми провідними діячами.

В часі бенкету вітав учасників Конґресу губернатор Саскачевану д-р С. Воробець, перший губернатор в Канаді українського роду. Він промовляв українською та англійською мовами, підкреслюючи свій тісний зв'язок з українським організованим життям ще від студентських років. Проте, центральною подією бенкету була промова прем'єра Канади, П'єра Трудо, на яку ждали численні представники преси, радіо та телевізії, а також учасники Конґресу та гості.

Вітаючи Конґрес від імені федерального уряду, прем'єр Канади звернув увагу на всі ці труднощі, що їх мусіли перенести українські піонери, поселившися у неосвоєних ще тоді провінціях Манітоби, Саскачевану та Альберти. Сьогоднішньому канадійцеві важко навіть уявити собі всі труднощі, що їх мусіли перенести перші поселенці — говорив прем'єр — але покладені зусилля і жертви не пішли надаремно. Ці поселенці поклали тверді основи під майбутнє своїх нащадків. Коли до першої світової війни і в роки між двома війнами Канада оставалася країною з виразною перевагою англосакських та французьких поселень, то після другої світової війни ситуація доосновно змінилася. Поруч англосаксів та французів виросла третя сила і у висліді, сьогодні, „кожна людина в Канаді належить до меншостевої групи". Мовно Канада — в одній третині англійська, в одній третині — французька, а в одній третині „ніяка". На цю останню групу складається ряд етнічних спільностей з власною мовою і культурою і тепер якраз настав час, щоб це мати на увазі і відповідно вести внутрішню політику, щоб забезпечити всім складовим елементам цієї третьої групи вільний і всебічний розвиток.

За заявою прем'єра Трудо, федеральний уряд акцептував рекомендації Королівської Комісії для справ двох культур і двох мов з пляном дати повну підтримку всім етнічним групам в Канаді. „Канадійське суспільство — говорив прем'єр — є суспільством багатокультурним, воно дає кожному канадійцеві нагоду виявити свій власний культурний інстинкт, а одночасно користуватися з надбань інших". Дальший розвиток Канади має йти за принципом мозаїки і в цьому криється особливість канадійського експерименту. З цих міркувань, — говорив прем'єр — федеральна підтримка буде доступна для всіх канадійських культур і буде спрямована на те, щоб забезпечити розвиток цих культурних груп, які виявляють для цього бажання та зусилля на шляху продовжування такого розвитку, спроможність рости і давати свій вклад для Канади, а також які такої допомоги будуть потребувати".

Прем'єр Трудо відзначив, що він зокрема доцінює „бажання і аспірації канадійських українців" зберегти свою культуру та її дальше розвивати в нових і змінених умовах. Розвиток української культури матиме, за словами прем'єра, позитивний вплив на культурний розвиток цілої Канади, всіх її етнічних груп. Як приклад цього він навів досягнення таких відомих наших мистців як Лев Молодожанин (Мол), Василь Курелик, Степан Старик, Юрій Фіяла. „Ці люди показали нам своє вміння і свої почування, пристосовуючи їх для добра всіх співжителів, а не зосереджуючись тільки на собі", підкреслив прем'єр Трудо.

Програмова промова голови канадійського уряду викликала оправданий ентузіязм присутніх, які, стоячи, відспівали прем'єрові многоліття, а відтак закінчили бенкет відспіванням українського та канадійського національних гимнів.

Бенкетом вдало проводив суддя Іван Соломон, видатний та відомий український громадський діяч. Коли ж говорити про неґативи самої імпрези, то вони були тільки технічної натури, але найбільшим недоліком в підготовці було те, що аранжери не подбали про справді репрезентативну і велику залю. У висліді, половина учасників мусіла задовольнитися окремою залею, з якою получення було з допомогою голосників, а в головній залі всі мусіли дослівно товпитися за столами, між якими не було майже ніякого проходу.

Звіт з праці Президії КУК

Про працю Президії Комітету Українців Канади звітував її екзекутивний директор д-р С. Кальба. Звідомлення було виготовлене заздалегідь і всі учасники мали змогу з ним докладніше познайомитися. До цього звідомлення були додані звідомлення Відділів КУК та деяка важливіша документація, а також звідомлення шкільного референта КУК І. Боднарчука.

Упродовж останньої каденції в системі КУК співпрацювало 33 організації загальнокрайового характеру. Вся праця КУК велася на базі діючих на терені цілої Канади 22 Відділів та 15 представництв. Важливим досягненням КУК було те, що в працю КУК в останній каденції включилася також Федерація Українських Професіоналістів і Підприємців в Канаді. Таким чином притягнено до активнішої співпраці в КУК значне число українського інтеліґентського професійного активу, в більшості вже з числа тих, які народилися і виростали в Канаді.

КУК мав значні успіхи у звітовому періоді, коли йдеться про шкільництво та про заходи в справі конституційного забезпечення розвитку української мови і культури. Має свою вимову статистика українських кляс в державних школах Канади, які в 1970/71 році відвідувало разом 7.472 учнів, тобто зріст на понад 100% порівняно з 1968/69 роками, коли то таке навчання починалося. Навчання української мови відбувається в державних школах трьох прерійних провінцій: Манітоби, Саскачевану та Альберти.

Не був занедбаний студентський відтинок. Українське судентство організоване в 25 студентських клюбах, які мають свою надбудову — Союз Українських Студентів Канади. Ці клюби репрезентують біля 5.000 українських студентів, тобто кругло 50% загального числа української студіюючої молоді в Канаді. Президія КУК підтримувала фінансово діяльність студентської централі, але основною фінансовою базою наших студентів були дотації федерального уряду на окремі студентські проєкти, які досягнули суми понад 100.000 долярів.

Президія КУК втримувала зв'язки з федеральним і провінційними урядами, відбуваючи конференції, надсилаючи потрібну документацію в окремих справах тощо. Упродовж останньої каденції багато зроблено в справі конституційного забезпечення української мови і культури. В цьому допоміжною була широка акція складових організацій КУК в підготовці документації для Королівської Комісії для справ двох мов і двох культур. Великий вклад дала Президія КУК у підготовку та переведення Конґресу етнічної мозаїки Манітоби, рекомендації якого служитимуть базою для мовної і культурної політики провінційних і федерального урядів Канади.

У своїй праці Президія КУК мала, очевидно недомагання. Вони стосуються виконання постанов 9-го Конґресу Українців Канади, а також фінансових справ. Упродовж каденції Президія КУК не змогла забезпечити для своєї праці такої фінансової бази, на якій можна б було розгорнути запроєктовану Конґресом діяльність.

Такі намічені пляни, як окреме представництво в Оттаві, постійний секретаріят СУСК, назначення асистента екзекутивного директора для Східної Канади, сплачення бюджетового зобов'язання до Світового Конґресу Вільних Українців, видавання англомовного періодика тощо, — не могли бути здійснені, бо на це не вистачило фондів. Не дописала збірка на національний фонд (зібрано всього $ 28,939.00). Збірка т. зв. Харитативно-освітнього фонду також не дописала, хоч вможливила збільшити оперативний дефіцит, який міг би був бути легко ліквідований, коли б складові організації і Відділи КУК вив'язалися зі своїх фінансових зобов'язань. Загальна сума задовжень до КУК досягнула майже $ 37,000.00, що, очевидно мусіло позначитися на засягові праці Президії КУК.

Звіт екзекутивного директора викликав жваву дискусію на пленарній сесії, при чому найактивнішими учасниками дискусії виявилися делеґати СУСК та молодіжних організацій, які досить гостро критикували Президію КУК і самого екзекутивного директора за різні недоліки в праці.

Контрольна Комісія КУК у своєму звідомленні відзначила досягнення й недоліки в праці Президії за останню каденцію і поробила ряд рекомендацій на майбутнє щодо самого бюджету КУК та що до окремих ділянок праці. На внесок Контрольної Комісії Конґрес одноголосно схвалив діяльність Президії КУК та виніс окрему ухвалу, якою відзначив заслуги і працю президента КУК, о. митрата д-ра В. Кушніра, на протязі трьох десяток років на становищі президента.

Відзначення 80-річчя українського поселення в Канаді

З уваги на те, що якраз у цьому році минає 80 років від того часу, коли до Канади прибули перші українські поселенці, Конґрес Українців Канади відзначив цю історичну подію окремим концертом з участю таких наших видатних мистецьких сил як меццо-сопрано Іванка Мигаль та піяніст Роман Рудницький. Хорові точки виконав мішаний хор ім. О. Кошиця з Вінніпеґу під керуванням В. Климкова.

Декілька тисяч осіб заповнило просторову модерну концертову залю Сентенніял Консерт Голл. В рямках концерту були прочитані дві доповіді: українською мовою читав доповідь Степан Кузь, а англійською — відомий приятель українців та дослідник українських поселень в Альберті Джордж Г. МекҐреґор.

Праця комісій

Між окремими пленарними сесіями праця Конґресу велася на комісіях. Практично всі аспекти діяльности КУК були репрезентовані такими чи іншими комісіями, які обмірковували проблематику з окремих ділянок та підготовили відповідні резолюції.

В часі Конґресу працювали такі комісії: внутрішньої політики, зовнішньої політики, статутова, господарська, бюджетова, культурних справ, молодечих організацій, номінаційна та верифікаційна. Зі своєї праці комісії звітували відтак на заключній пленарній сесії. Окремо працювали Суспільна Служба Українців Канади, Комітет Українок Канади та Федерація Українських Професіоналістів і Підприємців Канади.

Зміна статуту КУК і вибір нової Президії КУК

Як уже вище згадано, питання зміни статуту було

(Закінчення на стор. 4-ій)

УККА ЗАЙМЕ СТАНОВИЩЕ ДО ПОДОРОЖІ ПРЕЗИДЕНТА НІКСОНА...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

проф. д-р Богдан Гнатюк, ред. Ігнат Білинський, д-р Володимир Душник та мгр Іван Базарко для відповідного сформулювання становища УККА до відвідин президента Ніксона в СССР та зв'язаних з цими відвідинами побажань УККА. Проф. Лев Добрянський входить до тієї комісії, як президент УККА.

Проф. д-р Вол. Янів інформує про УВУ

На початку нарад Екзекутива УККА, що ними проводив екзекутивний віце-президент Йосип Лисогір, запрошений на ці наради гість з Европи, ректор Українського Вільного Університету проф. д-р Володимир Янів, який прибув на відвідини в ЗСА і Канаді у зв'язку з широким відзначуванням 50-річчя УВУ, в короткому слові інформував Екзекутиву УККА про теперішній академічний, леґальний та економічний стан УВУ, його потреби і дальші можливості та вигляди. Ректор проф. В. Янів твердив, що Український Вільний Університет не тільки своїми досягненнями в минулому, але й теперішньою академічно - науковою та публікаційною активністю здобув собі респект і признання в міжнародному науковому світі, проте його дальша вже не тільки праця, але й саме існування залежатиме у великій мірі від не тільки моральної, але й фінансової підтримки українських поселень у вільному світі, зокрема в ЗСА і Канаді. Він має багато оправданих надій, що теперішнє відзначування на широку мірку 50-річчя цієї вільної української високої школи причиниться до її спопуляризування та до її всебічної, зокрема фінансової підтримки.

Звіт Президента

Після прочитання та прийняття з деякими поправками і доповненнями протоколу з попередніх нарад, склав своє звідомлення президент УККА проф. д-р Лев Добрянський. Звітодавець віддав окрему увагу таким справам, подіям і акціям:

✔ Від останніх нарад Екзекутиви УККА зібрано та передано до Конґресового Протоколу (Рекорду) багато матеріялів про Тиждень Поневолених Націй та його відзначування. Дещо з тих матеріялів — перелік насильного захоплення комуністичною Москвою та поневолення нею поодиноких країн, включно з Україною, опублікував журнал „Рідерс Дайджест". Почесний голова Тижня Поневолених Націй, президент Американської Федерації Праці - Конгресу Індустріяльних Організацій, звернувся до звітодавця з проханням про коментар про започаткування червоною Московією імперіялістичного поневолювання інших народів.

✔ Деякі законодавці, зокрема сенатор Р. Грушка, роблять заходи, щоб 22-ий січня 1972-го року був проголошений Днем Української Незалежности в цілій Америці.

✔ Законопроєкт в справі створення Осередку Етнічних Студій вже є на порядку голосування Палати Репрезентантів. Сенат цей законопроєкт уже схвалив. Між законопроєктами Сенату і Палати є деякі малі розходження і їх узгіднить спільна комісія, після чого законопроєкт буде підписаний Президентом та стане законом. Важливе, щоб українці вже тепер подбали про відповідне використання того закону.

✔ Книжка звітодавця про „ЗСА і совєтський міт" має надзвичайно позитивний відгомін в багатьох колах. Між іншим, ця книжка є на списку лектур Крайової Агенції Безпеки.

✔ Справа червоного Китаю та його прийняття до Об'єднаних Націй має велику міжнародну увагу і опінія в Америці поділена. Робиться багато заходів та зусиль, щоб у цю справу ввести також український аргумент.

✔ До звітодавця звернулися деякі особи й інституції за допомогою в заходах, скерованих на скасування таємности документів відомої „Акції (Оперейшен) Кілгол", що відноситься до примусової репатріяції втікачів зі Совєтського Союзу під час другої світової війни. Виявлення цих документів розкриє багато таємниць цієї страшної і ганебної сторінки історії. Індивідуально акцію веде Джуліюс Епстайн і її спонсорує Союз Американських Громадських Вольностей.

✔ Передано до Конґресового Рекорду збірку документів „Добрий, старий Хрущов", в якій з'ясовані численні злочини того померлого совєтського диктатора, зокрема його злочини проти українського народу.

Розглядом ряду інших справ та згаданих уже відвідин президента Ніксона в Совєтському Союзі, проф. Лев Добрянський закінчив свій звіт, над яким і відбулася оживлена дискусія. Крім звіту, учасникам нарад передано написане і підписане проф. Л. Добрянським вияснення в справі критикованої його участи в хіротонії двох нових єпископів у Філядельфії. Вияснення вислано до Управ Відділів УККА та членів Ради Директорів.

Інші справи

На порядку цих нарад Екзекутиви УККА були ще звітування Шкільної Ради УККА проф. Едварда Жарського про стан шкіл українознавства, пані інж. Стефанії Пушкар про Свято Лесі Українки в Клівленді, Йосипа Лисогора про його зустрічі з Управами Відділів УККА в західних стейтах, мгра Івана Базарка про Десятий Конґрес Українців Канади, д-ра Володимира Душника про 50-річчя Української Військової Організації, полк. Петра Самойлова про 50-річчя Української Автокефальної Православної Церкви, інж. Миколи Семанишина про Ювілейний З'їзд Організації Оборони Лемківщини, дир. Петра Пуцила про фінансовий стан, інж. Леоніда Пахолюка про 40-річчя Українського Золотого Хреста, різні біжучі справи та, вкінці, внески.

— КОРОТКІ ВІСТКИ —

В АМЕРИЦІ

КЕРІВНИК КРИМІНАЛЬНОГО ВІДДІЛУ ДЕПАРТАМЕНТУ СПРАВЕДЛИВОСТИ Віллі Вільсон зрезиґнував зі свого посту. Він заявив, що почуває себе невідповідним на тій позиції, бо пов'язаний з одним із біржевих маніпуляторів у Тексасі. В. Вільсона вже й раніше критикували представники демократів.

ПОЛІЦІЙНИЙ КОМИШЕНЕР ПАТРІК МОРФІ в Ню Йорку звільнив з посади керівника відділу дедективів Алберта Сідмана. Виявилось, що А. Сідман та ще три особи спокусилися на безкоштовну вечерю в готелі „Ню Йорк Гілтон", яка мала б коштувати 83 доляри. Такі відомості подала Комісія Кнаппа, яка обвинуватила А. Сідмана в підкупстві.

ПРЕМ'ЄР КАНАДИ П'ЄР ЕЛЛІОТ ТРУДО заявив, що його уряд виробив надійний плян для покращення економіки країни та зменшення безробіття. В Канаді будуть зменшені податки, що має призвести до пожвавлення бизнесу.

КОЛИШНІЙ ГУБЕРНАТОР ПЕНСИЛЬВЕНІЇ Вільям Скрентон напевно буде призначений на члена Комісії Цін, яка опрацьовуватиме проблему цін у тому й на квартири, для другої фази економічної стабілізації.

НАЙВИЩИЙ СУД ЗСА ВИЗНАВ КОНСТИТУЦІЙНИМ рішення, за яким забороняється страйкувати державним службовцям. Хоча рішення стосується тільки одного випадку — страйку поштових працівників, однак воно розповсюджується на всіх урядових службовців. Таких у ЗСА є 2 мільйони 600 тисяч осіб, а на стейтовій і муніципальній службі — понад 10 мільйонів осіб.

КОНҐРЕСМЕН КАСТЕНМЕЙЕР ВНІС ЗАКОНОПРОЄКТ у Палаті Репрезентантів про боротьбу проти фальшивої реклями. Він запропонував забороняти на один рік реклямуватись фірмам, які подають у своїх реклямах хибні інформації про свої товари та їхню якість.

АВТОМОБІЛЕВА КОМПАНІЯ „ФОРД" ВИПЛАТИТЬ 400 000 долярів М. Фортунатові: він купив „Мустанга" з 1967 р. марки „Форд" і хотів припалити цигарку з вмонтованої в авто запальнички, і тоді вибухнуло все авто. Виявилось, що там назбирувалися бензинові пари. Попечений М. Фортунато втратив змогу працювати креслярем, дістав від „Форда" відшкодування.

У СВІТІ

ВІЦЕ - ПРЕЗИДЕНТА СПІРО ЕҐНЮ ВІТАЛИ з приїздом до Атен, Греція, з великими парадами, як першого високого репрезентанта ЗСА від 1962 р., та ще є грецького роду. Еґню підкреслив у своїй вступній промові союз, що в'яже ЗСА і Грецію: Греція є членом Атлантійського бльоку (НАТО). Опозиціоністи супроти військового уряду Георґа Пападопульоса поставились вороже супроти тих відвідин, які ніби скріплюють престиж уряду Пападопульоса.

СОВЄТСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР АЛЕКСЄЙ КОСИГІН ВИСЛОВИВСЯ з великим признанням про заповіджені відвідини президента Ніксона, які — мовляв — встановлять американсько - совєтську „приязнь". Він говорив про це, прийнявши прогулянку 8-ох американських губернаторів. Закінчення В'єтнамської війни може значно поправити атмосферу під час тих відвідин Ніксона — казав Косигін. Він просив передати Ніксонові „сердечний привіт".

ЗСА І ЯПОНІЯ ПІДПИСАЛИ в минулу п'ятницю 15 жовтня договір щодо добровільного обмеження Японією її експорту текстилів до ЗСА. Японія зобов'язалась підвищувати свій експорт штучних текстильних матеріялів до ЗСА не більше, як на 5 відс. щороку впродовж трьох років, та не більше як по одному відсотку щодо вовняних виробів. Договір підписали американський „похідний" амбасадор для фінансово - торговельних справ Дейвід Кеннеді і японський міністер торгівлі Какуеь Танака. ЗСА відкликали супроти Японії 10 відс. надзвичайного імпортового мита.

У БЕЛЬҐІЇ ВИБРАВ СВОБОДУ член совєтської торговельної місії Анатолій Чеботарів, який зрадив альянтам 42-ох совєтських „дипломатів" - шпигунів, зайнятих спеціяльно крадіжжю тайн Атлантійського Союзу (НАТО). Підслухові апарати, інстальовані крадькома в різних установах НАТО у Бельгії привозили совєтські „дипломати" у своїх дипломатичних валізах з СССР.

МОСКОВСЬКА „ЛІТЕРАТУРНАЯ ҐАЗЄТА" ВИСТУПИЛА проти анонімових доносчиків, які дотепер спричинювали своїми доносами найбільші прикрощі своїм жертвам, провокуючи переслідування їх совєтськими властями.

У ПРАЗІ ЗАСУДИЛИ на 10 років в'язниці чеського журналіста Арноста Вражіка, який ніби видавав чеські військові тайни чужинецьким журналістам.

СОВЄТИ РОЗБУДОВУЮТЬ містечко Сєвєродвінск над Білим морем, яке тепер нараховує 8.000 мешканців, на „великий промисловий і культурний центр" з 150.000 мешканців. Американська преса повідомила, що те містечко є вже тепер одним із осередків совєтського будівництва підводних човнів з атомовими ракетами.

УКРАЇНЦІ КАНАДИ В ОБЛИЧЧІ НОВОЇ ДІЙСНОСТИ

(Закінчення зі стор. 3-ої)

ключевим на 10 Конґресі Українців Канади. Коли на попередніх Конґресах вся дискусія над змінами статуту кінчалася звичайно покликанням комісії, яка мала б діяти до наступного Конґресу і підготовити проєкт змін на черговий Конґрес, то цим разом не було можливим цієї справи відкласти. Не зважаючи на гострий спротив делеґації БУК та СУС (католиків і православних), 10-ий Конґрес мусів врешті зайняти становище у цій справі.

Відчуваючи настрої серед делеґатів, а також настрої серед української громади в Канаді, статутова комісія підготовила зміни, пропонуючи виборність таких членів Президії як президент, генеральний секретар, фінансовий секретар, скарбник та організатор. Після довшої і гострої дискусії знайдено розв'язку у формі ротації на базі шести „великих" організацій. Відповідно до цього й змінено статут КУК, касуючи упривілейовану позицію Братства Українців Католиків. На нараді голів „великих" організацій апробовано компромісову розв'язку щодо самої форми ротації, прийнявши перехідний період на час одного року, упродовж якого президентом буде представник БУК, а після нього до кінця каденції — представник СУС. На черговому 11-у Конґресі президентом буде обраний представник УНО, а на чергових Конґресах представники ЛВУ, СУКВ та ФУПІК.

Ця компромісова розв'язка натрапила однак, на спротив поважного числа делеґатів. Голосування над цілою пропозицією виявило, що проти такої розв'язки заявилося 186 делеґатів, а тільки 217 делеґатів — за нею. Здержалося від голосування 12 делеґатів.

Нову Президію КУК покликано вже на основі зміненого статуту, переобираючи президентом КУК на час одного року о. митрата дра Василя Кушніра. Його заступником обрано проф. Петра Кондру (делеґат СУС), який пічне сповняти функції президента КУК з 1-го вересня 1972 року. (Склад нової Президії КУК був уже поданий в „Свободі" з 13-го жовтня ц. р.

„Обід подяки" та закінчення Конґресу

Конґрес Українців Канади закінчився в пополудневих годинах 11-го жовтня. Після прийняття рішень щодо статутових змін, учасники Конґресу взяли участь в „обіді подяки" (11-го жовтня в Канаді є т. зв. День Подяки), в часі якого промовляв проф. Дж. Ґ. МекҐреґор, а також були вручені цілому рядові видатних українських діячів Шевченківські медалі. Церемонію з врученням грамот перевів сенатор Павло Юзик.

Заключна пленарна сесія відбулася безпосередньо після обіду і на ній переведено формальну інсталяцію нового проводу Комітету Українців Канади, склад якого підготовила номінаційна комісія у погодженні з усіми складовими організаціями. Тоді також зробив підсумки щойно відбутого Конґресу переобраний президент КУК, о. митрат д-р В. Кушнір. Він звернув увагу на конечність плянових і належно обґрунтованих заходів щодо таких чи інших змін в організаційній структурі української громади в Канаді, перестерігаючи перед тенденціями стосувати „революційні" прийоми. Найближчий рік у житті КУК, — говорив о. митрат д-р В. Кушнір, — буде роком дуже важливим, бо на протязі цього року буде фактично завершено вже на практиці зміну дотеперішньої структури КУК, у висліді чого пічнеться в житті КУК і усієї української канадської громади новий етап.

Заключне слово о. митрата д-ра В. Кушніра на 10-му Конґресі Українців Канади було одночасно його прощальною промовою, в якій він ще раз дав українській громаді вказівки на майбутнє, закликаючи всіх до постійної і витривалої праці для добра української справи. Каденція о. митрата д-ра В. Кушніра кінчиться 31 серпня 1972 р.

Наради Конґресу закінчено відспіванням українського національного гімну, після чого голова Конґресу формально закрив наради о год. 5.45 вечора.

У працях Конґресу Українців Канади взяло активну участь 665 осіб, в тому, 594 делеґатів складових організацій та Відділів КУК та 71 гість.

У Філядельфії відзначили 50-ліття Леоніда Полтави

(Закінчення зі стор. 1-ої)

Леонід Полтава

Галі Поритко. Леонід Полтава коротко промовляв до понад 150 зібраних за столиками гостей, подякував за увагу і прочитав дві поезії — присвячену сл. п. Степанові Бандері в річницю його смерти, що припадала на 15 жовтня, і „Королеву". Зустріч закінчилась виступом 24-особового хору ОЖ ОЧСУ під диригуванням проф. Ірини Чумової, яка аранжувала для цього хору пісні В. Безкоровайного і В. Овчаренка до слів поета: „Колискову" та „Пісню для Рідного Краю", акомпаніювала Христина Остапович. Вечір закрила п-і А. Мірчук. Всі виконавці були зодягнені в народні строї. Сцену оформив мистецьким написом „50" Роман Василишин-Гармаш. Надійшли привіти, у тому від Архиєпископа Івана Бучка з Риму, від о. д-ра Мирослава Марусина, священиків обох Церков, від НТШ, від Науково - Дослідного Т-ва Термінології, від АДУК, СУМ та ін., але привітів не читано з огляду на велику програму. За „часм" автор підписував книжки. Від організаторів автор одержав „Паркера" з золотим пером — „на чергове 50-ліття".

Прем'єр Британії нараджується з опозицією про грізну ситуацію у Північній Ірляндії

Лондон. — Британський прем'єр Едвард Гіт запросив на нараду лідера опозиції, колишнього прем'єра і тепер голову партії Праці Гарольда Вілсона та колишнього міністра внутрішніх справ в уряді Вілсона Джеймса Ґалаґена в справі погіршеної ситуації у Північній Ірляндії. У минулому тижні опозиційні ірляндські снайпери застрілили трьох британських вояків з-посеред кругло 13 000 британського війська, висланого до Північної Ірляндії для привернення там ладу і спокою. Загалом у цьому році згинуло в Північній Ірляндії 28 вояків та 100 цивільних осіб. Справу загострили й ускладнили дві події: в минулому тижні британські вояки почали нищити динамітом кількадесять побічних шляхів, що ведуть з Південної Ірляндії до Північної, щоб утруднити переїзд південно-ірляндським революціонерам, що спричинило гострий офіційний протест південно-ірляндського уряду. Знову ж в минулу неділю 17 жовтня лондонський „Таймс" оприлюднив перепачковані з в'язниці у Бельфасті, Північна Ірляндія, зізнання різних політичних в'язнів з докладним поданням їхніх імен і адрес, про тортури, що їм піддають в'язнів, щоб добути від них інформації про рух ірляндських католиків, які борються проти теперішнього режиму в Північній Ірляндії та за з'єднання обох частин поділеної Ірляндії. Публічна опінія схвильована тими ревеляціями „Таймсу".

ТАРЗАН, Ч. 6639. Знаходять мішок із відрубаними руками

Я міг був, Тарзане, зупинити його, — одною кулею... Можливо. Чудю, що події докажуть нам, що ми повинні були зробити це. Але давай погляньмо, що він приніс у свому невеличкому мішку! Ще більше людських правих рук... відрубаних від їх зап'ястків!